

Regeringens proposition till riksdagen om främjande av fjärranslutningar i allmänna domstolar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändringar i rättegångsbalken, lagen om rättegång i brottmål, tvångsmedelslagen, lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar och lagen om verkställighet av böter. Genom de föreslagna ändringarna utökas möjligheterna att anlita fjärranslutningar i allmänna domstolar, vilket underlättar rättegångarna.

Genom propositionen blir det möjligt för domare att delta i rättegångar via fjärranslutning. Vidare föreskrivs det om möjligheten att hålla den muntliga förhandlingen i sin helhet via fjärranslutningar. Domstolen får möjlighet att besluta att en parts rätt att närvara vid muntlig förhandling ska tillgodoses med anlitan av fjärranslutning.

Villkoren för anlitan av fjärranslutningar vid upptagning av muntlig bevisning lindras.

Lagarna avses träda i kraft...

1.

Lag

om ändring av rättegångsbalken

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i rättegångsbalken 5 kap. 15 d §, sådan den lyder i lag 422/2018,
ändras 12 kap. 8 § 4 och 5 mom. och 17 kap. 41 § och 52, sådana de lyder, 12 kap. 8 § 4 och
5 mom. i lag 422/2018, 17 kap. 41 § i lag 732/2015 och 17 kap. 52 § i lagar 11/2016 och
732/2015, samt
fogas till 2 kap. nya 15–17 § och en ny mellanrubrik före dem och till 14 kap. 6 §, sådan den
lyder i lag 244/2006, ett nytt 2 mom. som följer:

2 kap.

Om domförhet

15 §

Domstolsledamöters deltagande via fjärranslutning

De ledamöter som ingår i domstolens sammansättning ska vid muntlig förhandling vara närvarande i rättssalen.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får en annan ledamot vid domstolen än ordföranden delta i muntlig förhandling med anlitande av en teknisk metod för dataöverföring där de som deltar i förhandlingen har sådan kontakt att de kan tala med och se varandra (*fjärranslutning*), om det finns anledning till detta och om domstolen anser att detta är lämpligt.

En ledamot får inte delta i muntlig förhandling via fjärranslutning när ledamoten vistas utomlands.

16 §

Rättegång via fjärranslutning

Trots vad som föreskrivs i 15 § 1 mom. får muntlig förberedelse i brottmål och tvistemål samt muntlig förhandling i ärenden som avses i tvångsmedelslagen och av grundad anledning muntlig

förhandling även i andra mål och ärenden genomförs genom att ordföranden, den övriga beslutssammansättningen och parterna deltar via fjärranslutning, om domstolen anser att detta är lämpligt.

17 §

Offentlighet vid rättegång via fjärranslutning

Vid tillämpning av förfarandet enligt 16 § ska domstolen trygga offentligheten vid rättegången så att allmänheten kan följa den muntliga förhandlingen genom att ta del av den dataöverföring där de som deltar i förhandlingen har sådan kontakt att de kan tala med och se varandra.

12 kap.

Om parterna

8 §

Vad som i detta kapitel föreskrivs om inkallande samt om tvångsmedel och om påföljder för utevaro tillämpas även på deltagande i muntlig förhandling med anlitan­de av en teknisk metod för dataöverföring.

Om en part inte ger sitt samtycke i enlighet med 1 mom., kan ändå domstolen av särskilda skäl besluta att partens deltagande i den muntliga förhandlingen ska genomföras med anlitan­de av en teknisk metod för dataöverföring där de som deltar i sammanträdet har sådan kon­takt att de kan tala med och se varandra.

14 kap.

Om handläggning av mål inför rätta

6 §

Om den som ska avlägsnas är part, ska denne ges möjlighet att delta i rättegången med anlitan­de av en teknisk metod för dataöverföring där de som deltar i sammanträdet har sådan kon­takt att de kan tala med och se varandra, om det är möjligt.

17 kap.

Om bevisning

52 §

En part som ska höras i bevissyfte samt ett vittne och en sakkunnig kan höras vid huvudförhandlingen utan att han eller hon är personligen närvarande, med anlitande av videokonferens eller någon annan lämplig metod för dataöverföring där de som deltar i sammanträdet har sådan kontakt att de kan tala med och se varandra (*fjärranslutning*), om domstolen anser att detta är lämpligt.

Hörande enligt 1 mom. kan ske också utan att de som deltar kan se varandra, om domstolen anser att detta är lämpligt och

- 1) trovärdigheten av den berättelse som den som hörs avger kan bedömas tillförlitligt utan att han eller hon är personligen närvarande vid huvudförhandlingen,
- 2) den som hörs inte personligen kan närvara vid huvudförhandlingen på grund av sjukdom eller av något annat skäl,
- 3) den som hörs inte kan infinna sig personligen vid huvudförhandlingen utan att det uppstår kostnader eller olägenheter som är betydande i förhållande till bevisningens betydelse, eller
- 4) den som hörs uteblir från huvudförhandlingen och det inte är av väsentlig betydelse för att saken ska kunna redas ut att han eller hon hörs personligen.

Hörande kan dock inte ske utan att de som deltar kan se varandra, om den som hörs inte har fyllt 15 år eller hans eller hennes psykiska funktioner är störda.

Parterna ska ges tillfälle att ställa frågor till den som hörs.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

2.

Lag

om ändring av lagen om rättegång i brottmål

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om rättegång i brottmål (689/1997) 5 kap. 10 a § och 7 kap. 14 a §, sådana de
lyder i lag 423/2018, och
ändras 8 kap. 13 § 4 och 5 mom., sådana de lyder i lag 423/2018, som följer:

8 kap.

Om parterna

13 §

Vad som i detta kapitel föreskrivs om inkallande samt om tvångsmedel och om påföljder för utevaro tillämpas även på deltagande i muntlig förhandling med anlitande av en teknisk metod för dataöverföring.

Om en part inte ger sitt samtycke i enlighet med 1 mom., kan ändå domstolen av särskilda skäl besluta att partens deltagande i den muntliga förhandlingen ska genomföras med anlitande av fjärranslutning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av tvångsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tvångsmedelslagen (806/2011) 3 kap. 6 § 4 mom., 3 kap. 14 § 3 mom., 3 kap. 15 § 4 mom., 8 kap. 17 § 2 mom. och 10 kap. 43 § 2 mom. som följer:

3 kap.

Domstolsförfarande i samband med häktningsärenden

6 §

Handläggning av häktningsyrkanden

Om domstolen anser att det behövs, ska den som begärts häktad hämtas till domstolen.

14 §

Utsättande av tid för väckande av åtal

Om domstolen anser att det behövs, ska den häktade hämtas till domstolen.

15 §

Ny behandling av ett häktningsärende

Om domstolen anser att det behövs, ska den häktade hämtas till domstolen.

8 kap.

Genomsökning

17 §

Domstolsbehandling som gäller särskild husrannsakan

Yrkande som gäller särskild husrannsakan framställs av en anhållningsberättigad tjänsteman. Yrkandet ska utan dröjsmål upptas till domstolsbehandling i närvaro av den som framställt yrkandet eller en av denne förordnad tjänsteman som är insatt i ärendet. Ärendet avgörs utan att den person hos vilken särskild husrannsakan ska företas blir hörd.

10 kap.

Hemliga tvångsmedel

43 §

Förfarandet i domstol

Ett yrkande som gäller hemliga tvångsmedel ska utan dröjsmål tas upp till behandling i domstol i närvaro av den tjänsteman som framställt yrkandet eller en av denne förordnad tjänsteman som är insatt i ärendet. Ärendet ska avgöras skyndsamt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 30 § i lagen om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av böter (672/2002) 30 § 3 mom., sådant det lyder i lag 425/2018, som följer:

30 §

Behandlingen av ett ärende vid domstol

Den betalningsskyldige ska delta i domstolsbehandlingen om han eller hon önskar bli hörd. Om den betalningsskyldige uteblir utan att ha meddelat laga hinder, kan saken avgöras trots hans eller hennes utevaro. Den betalningsskyldige kan före behandlingen av ärendet lämna ett skriftligt bemötande till domstolens kansli.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

5.

Lag

om ändring av lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar (370/2007) 4 § som följer:

4 §

De grundläggande uppgifterna om en rättegång samt deras offentlighet

Uppgifterna om den domstol som behandlar ärendet, ärendets exakta art, processens gång samt den muntliga förhandlingens tid och plats såväl som de uppgifter som är nödvändiga för specificering av parter är offentliga. Om det inte finns någon plats för den muntliga förhandlingen, är uppgiften om hur man kan följa den muntliga förhandlingen offentlig. Domstolen kan dock i en sådan situation som avses i 6 § förordna att uppgifterna om en målsägandes eller en asylsökandes identitet ska hållas hemliga.

Helsingfors den 20

Statsminister

Petteri Orpo

Justitieminister Leena Meri

Bilaga
Parallelltext

Click or tap here to enter text.